

# ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2015. до 2019. године

**\* ГРАД ШАБАЦ \***



## УВОД

Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2015. до 2019. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2019. године.

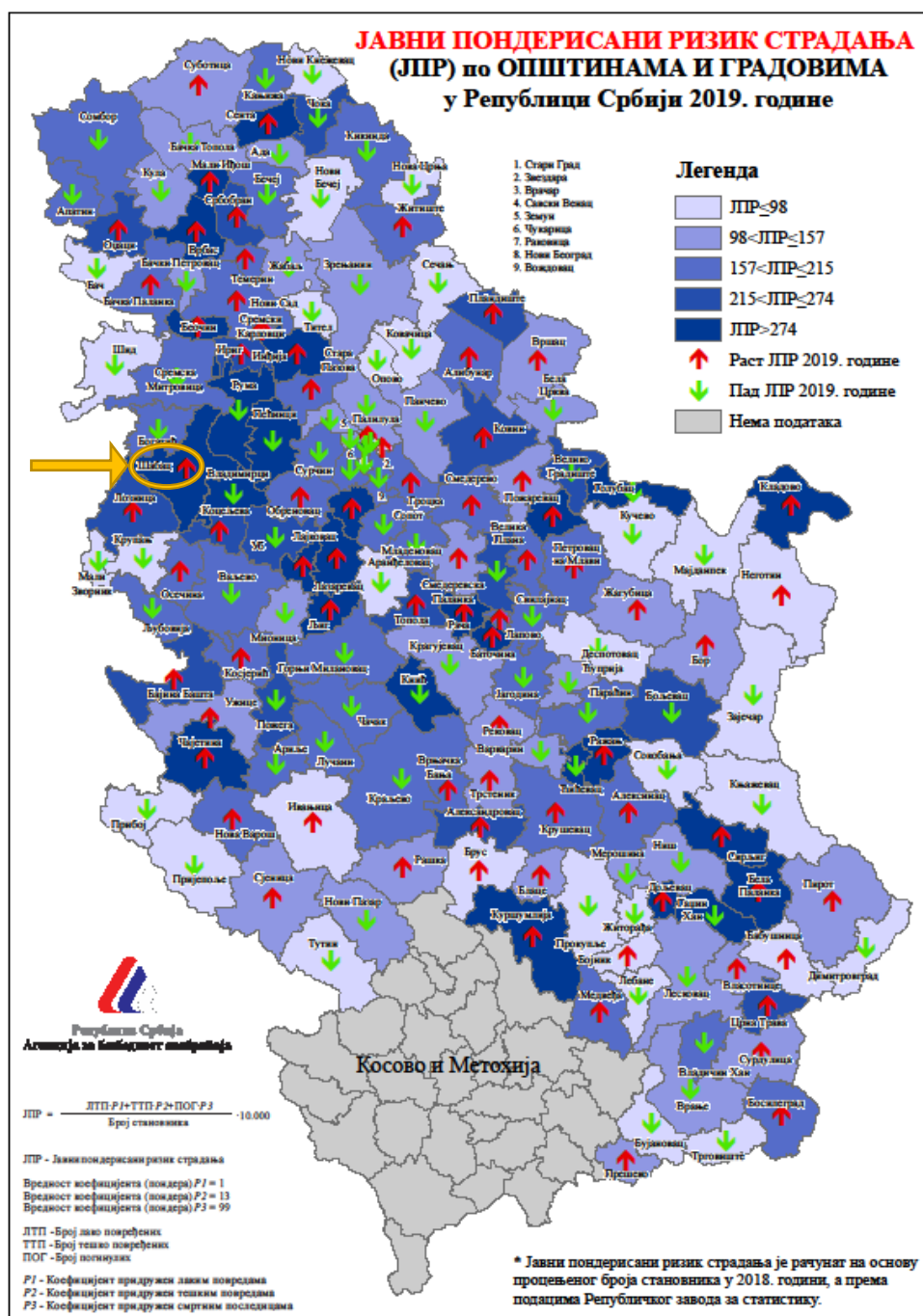
Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији града Шапца. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2015-2019. година) када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији града Шапца. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учесника, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију града Шапца.

Осим горе поменутих анализа, Извештај садржи и податке о тренутном стању безбедности саобраћаја на територији града Шапца, у односу на циљеве дефинисане Националном стратегијом безбедности саобраћаја (за период 2015-2020. година).

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требало да буду смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

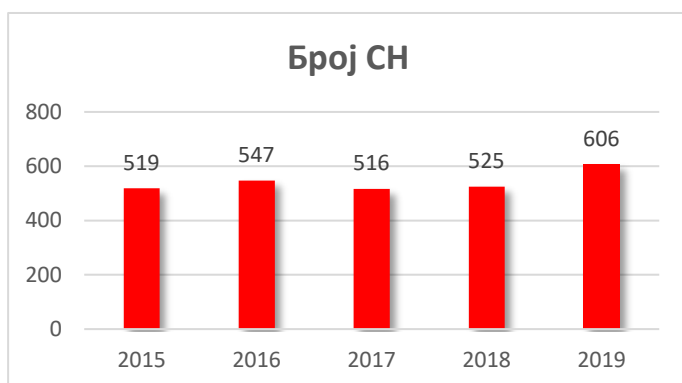
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама можете се користити и јавно доступном апликацијом „**БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**“, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <http://www.abs.gov.rs/sr/analyze-i-istravanje/baza-podataka> или директно преко линка <http://195.222.99.60/ibbsPublic/>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

## 1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2019. ГОДИНЕ

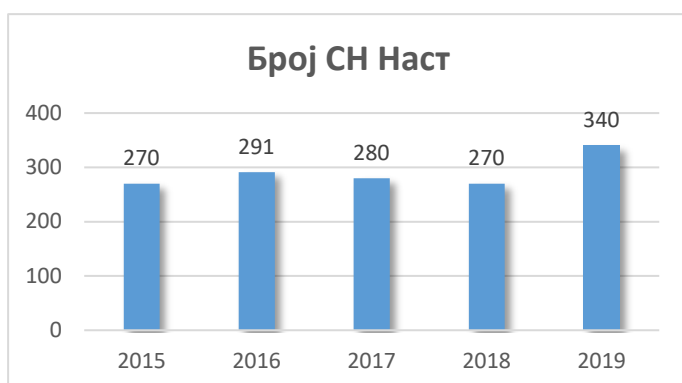


На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2019. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2019. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за град Шабац припада класи **веома високе вредности ризика**, при чему је у 2019. години дошло до **повећања** јавног пондерисаног ризика у односу на 2018. годину.

## 2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА



- Укупан број регистрованих саобраћајних незгода, у периоду 2015-2019. године, је: **2713.**



- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима, у периоду 2015-2019. године, је: **1451.**



- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2015-2019. године, је: **77.**



- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама, у периоду 2015-2019. године, је: **1953.**

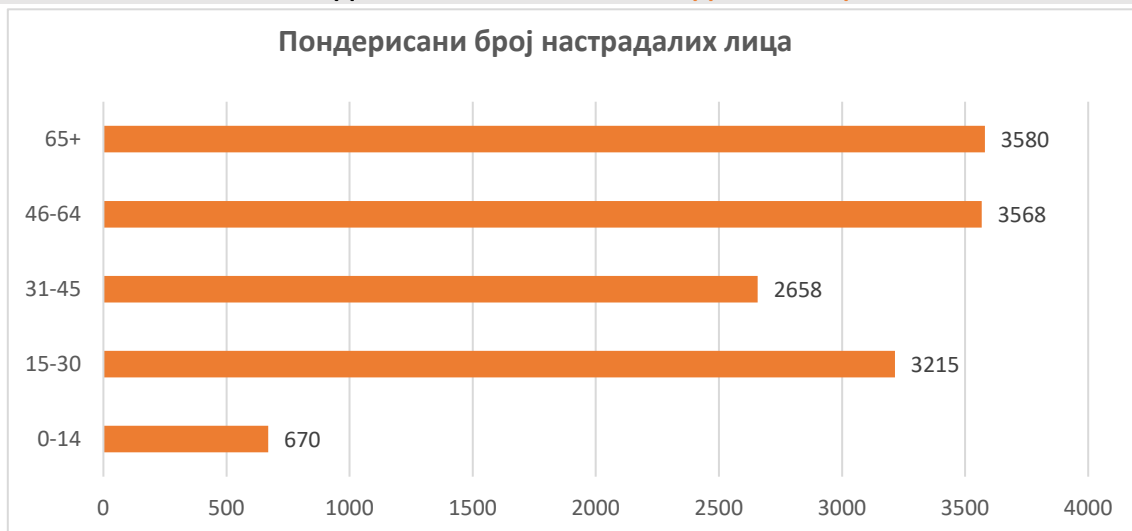
### 3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

#### ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА



Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

#### ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА **СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА**

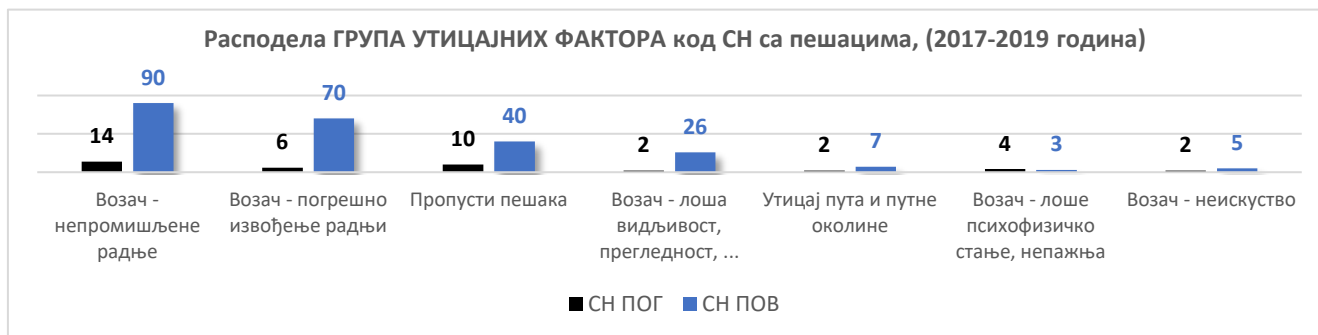
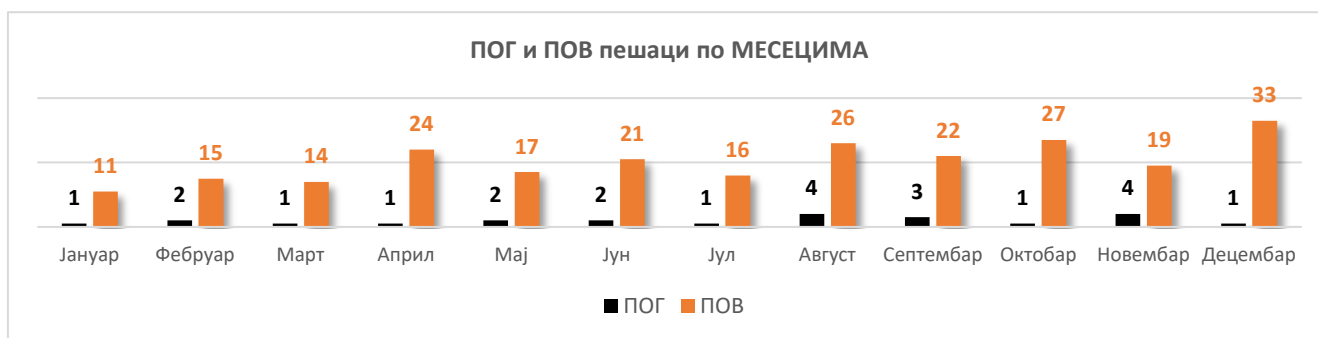
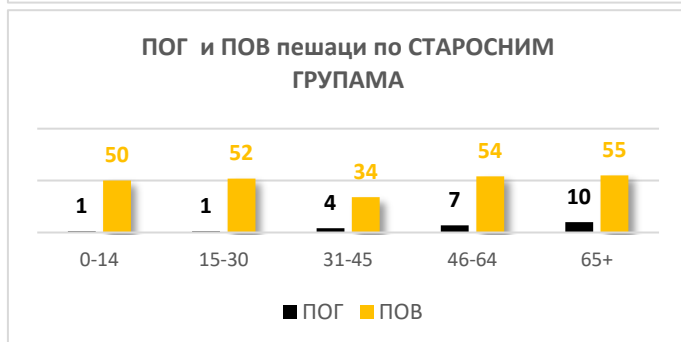


Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим коефицијентима (ПОГх99; ТТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 65+ година**.

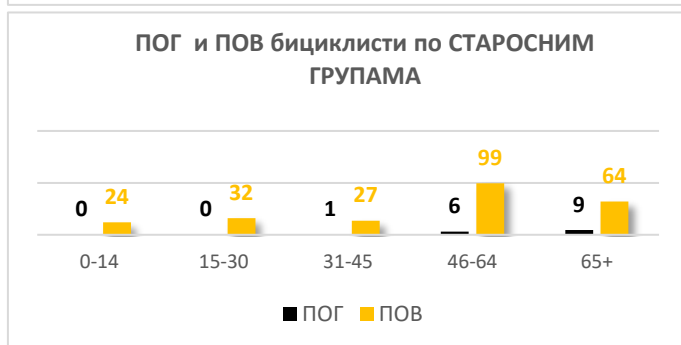
#### 4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)



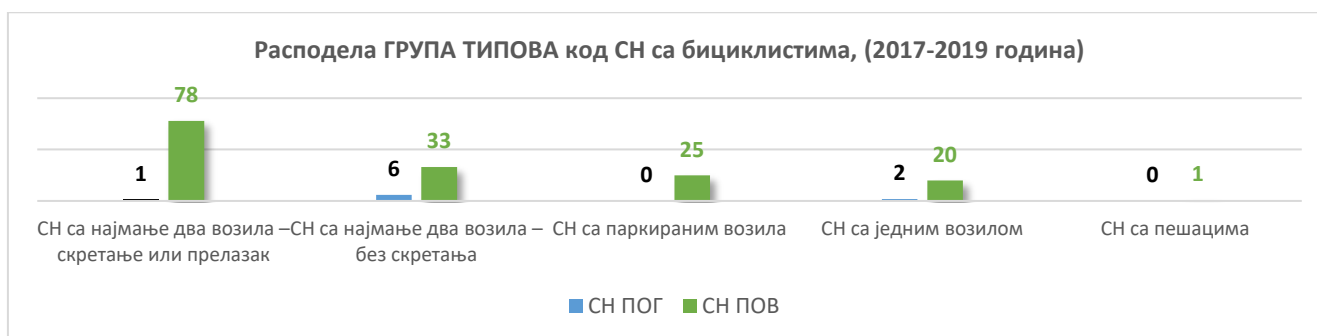
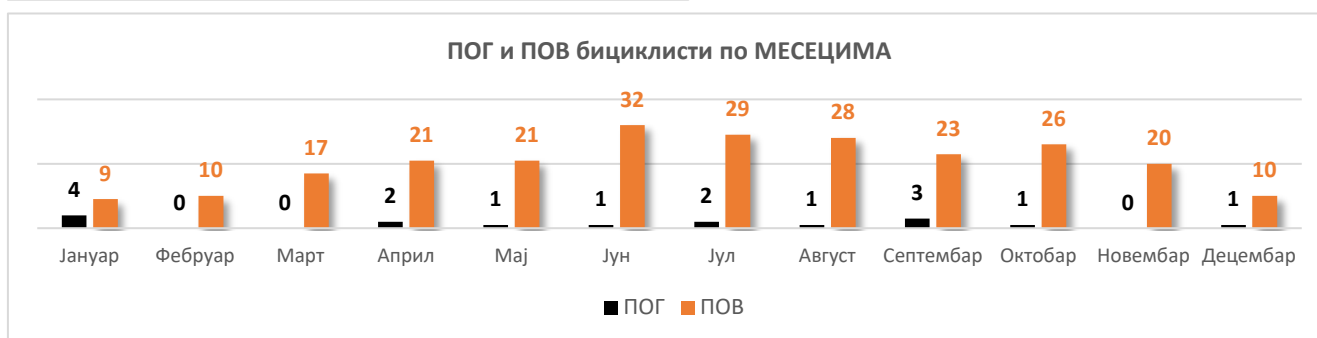
- Број погинулих пешака је 23, што чини 30% погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 25% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 245, што чини 13% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 14% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **65+ година**.
- Пешаци највише страдају у **децембру**.
- У периоду од 2017. до 2019.године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са настрадалим пешацима је **Возач - непромишљене радње**.



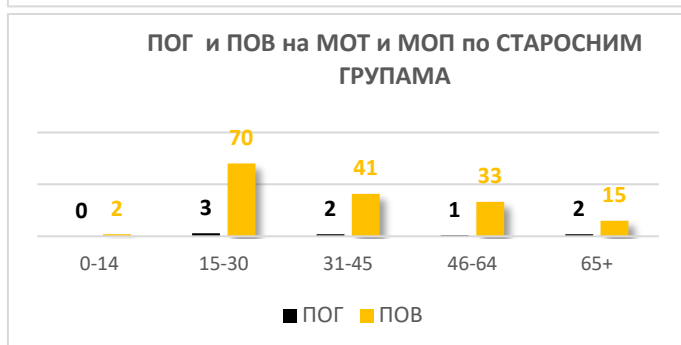
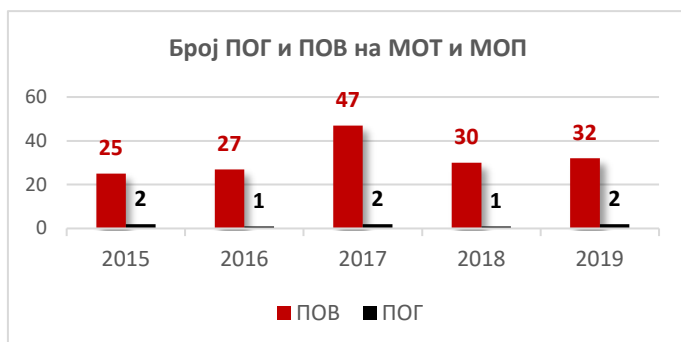
## 5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)



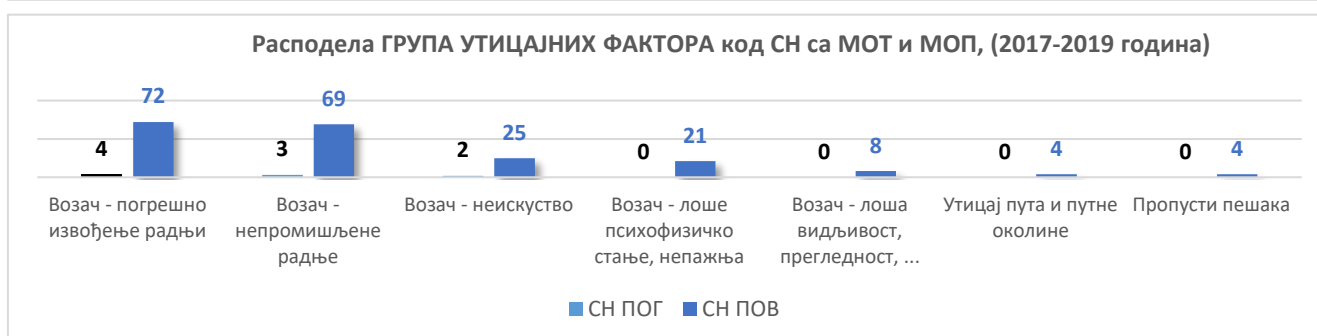
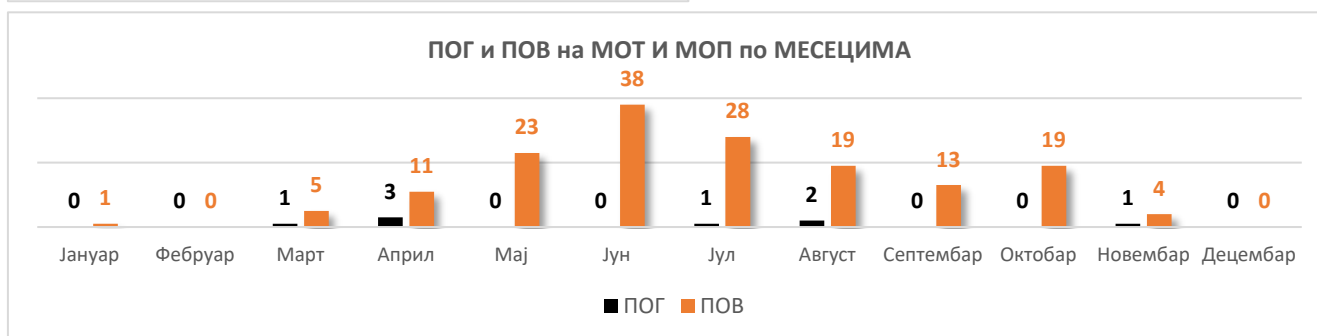
- Број погинулих бициклиста је 16, што чини 21% погинулих лица у СН (у Србији чине 10% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 246, што чини 13% повређених лица у СН (у Србији чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости 46-64 година.
- Бициклисти највише страдају у јуну.
- У периоду од 2017. до 2019.године у СН са учешћем бициклиста најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим бициклистима је Возач - погрешно извођење радњи.



## 6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

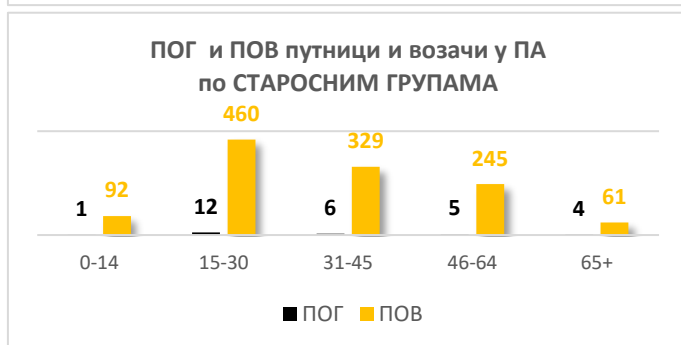


- Број погинулих возача и путника на мотоциклима и мопедима је 8, што чини 10% погинулих лица у СН (у Србији чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника на мотоциклима и мопедима је 161, што чини 8% повређених лица у СН (у Србији чине 7% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на МОТ и МОП је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица на МОТ и МОП највише страдају у јуну.
- У периоду од 2017. до 2019. године у СН са МОТ и МОП најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим лицима на МОТ и МОП је Возач - погрешно извођење радњи.

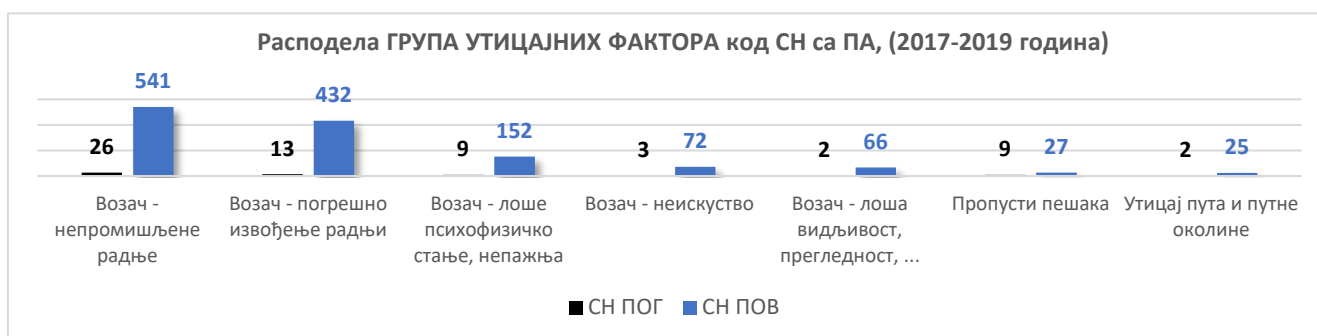




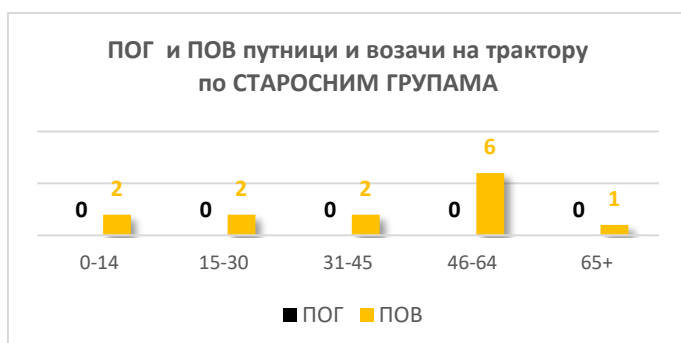
## 7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)



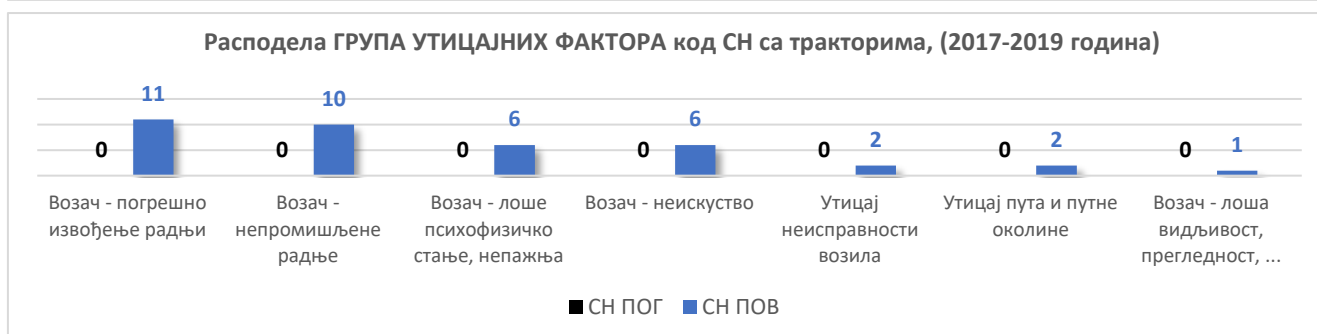
- Број погинулих возача и путника у ПА је 28, што чини 36% погинулих лица у СН (у Србији чине 46% погинулих лица у СН).
- Број повређених возача и путника у ПА је 1188, што чини 61% повређених лица у СН (у Србији чине 61% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година.
- Возачи и путници у ПА највише страдају у септембру.
- У периоду од 2017. до 2019.године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2017. до 2019.године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са настрадалим возачима и путницима у ПА је Возач - непромишљене радње.



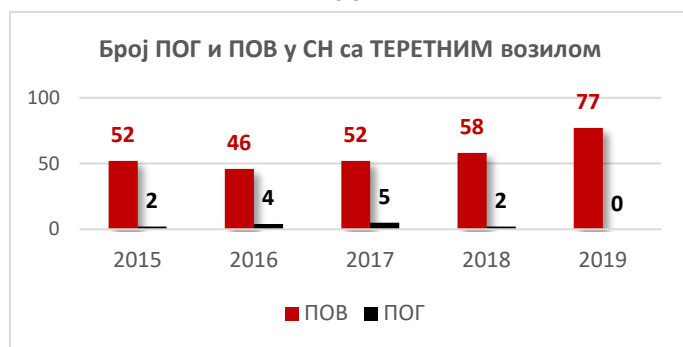
## 8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)



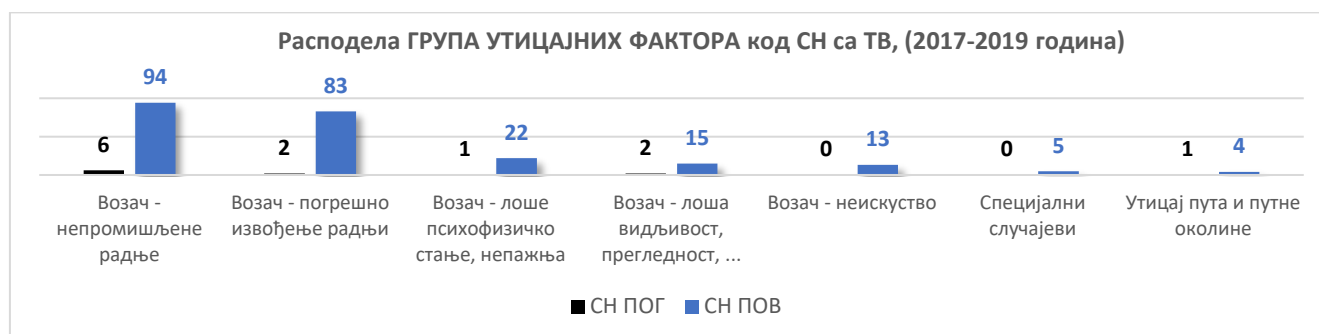
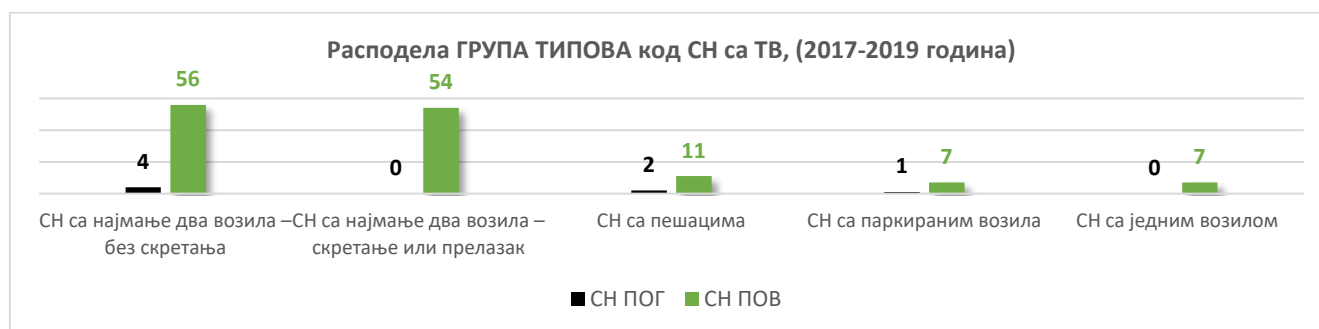
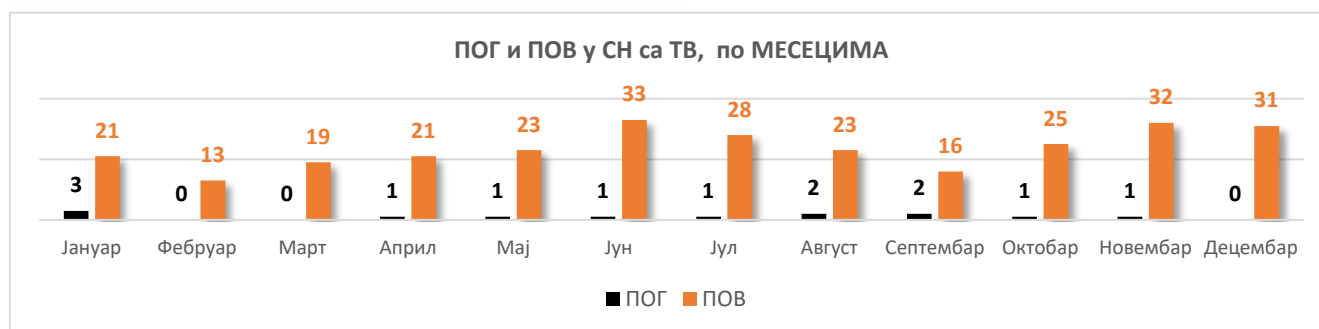
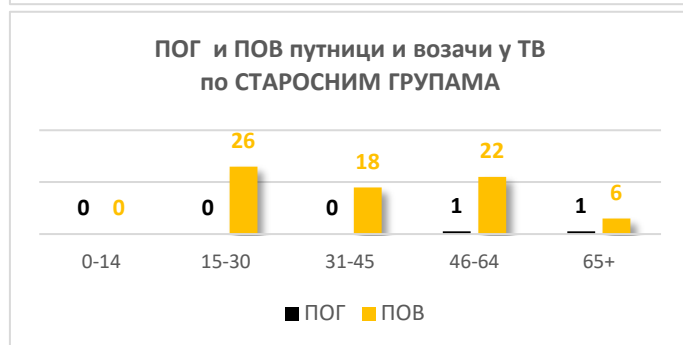
- Број погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора је **1**, што чини **1%** погинулих лица у СН (у Србији чине **5%** погинулих лица у СН).
- Повређена лица у СН са тракторима чине **2%** повређених лица у СН (у Србији чине **1%** повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника на тракторима је међу лицима старости **46-64 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **августу**.
- У периоду од 2017. до 2019. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак**.
- У периоду од 2017. до 2019. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је **Возач - погрешно извођење радњи**.



## 9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2015-2019. година)

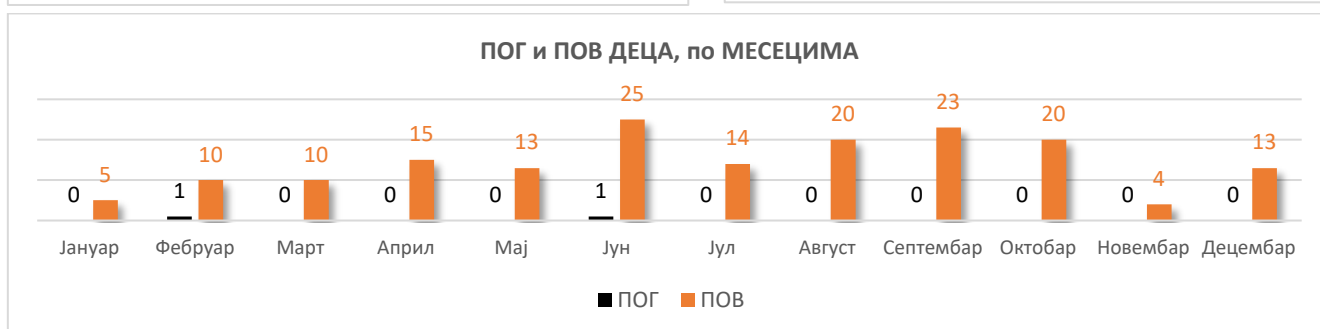
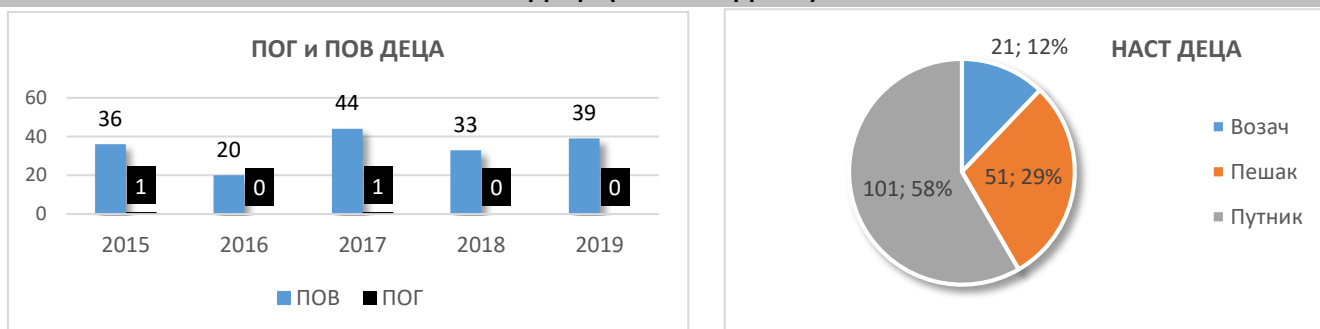


- Број погинулих лица у СН са учешћем теретних возила је 13, што чине 17% погинулих лица у СН (у Србији чине 8% погинулих лица у СН).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 15% повређених лица у СН (у Србији чине 4% повређених у СН).
- Највише настрадалих возача и путника у ТВ је међу лицима старости 15-30 година.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у јуну.
- У периоду од 2017. до 2019.године код СН са ТВ најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2017. до 2019.године најчешћа група утицајних фактора настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је Возач - непромишљене радње.



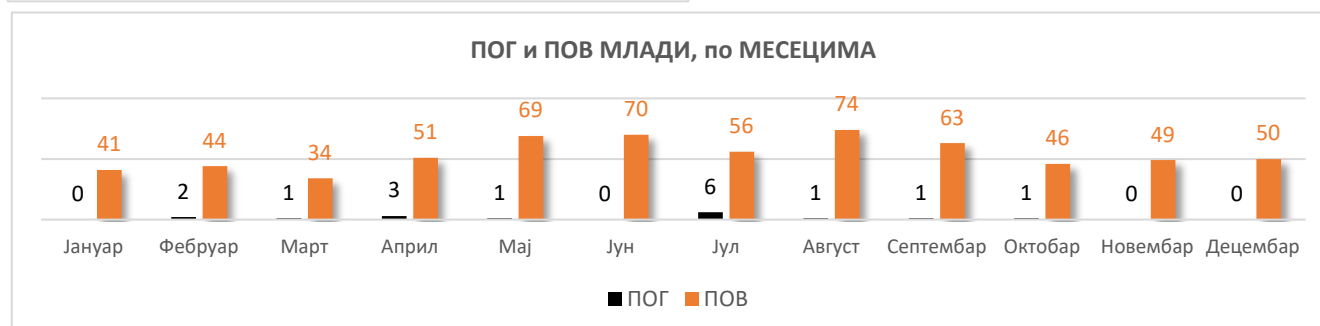
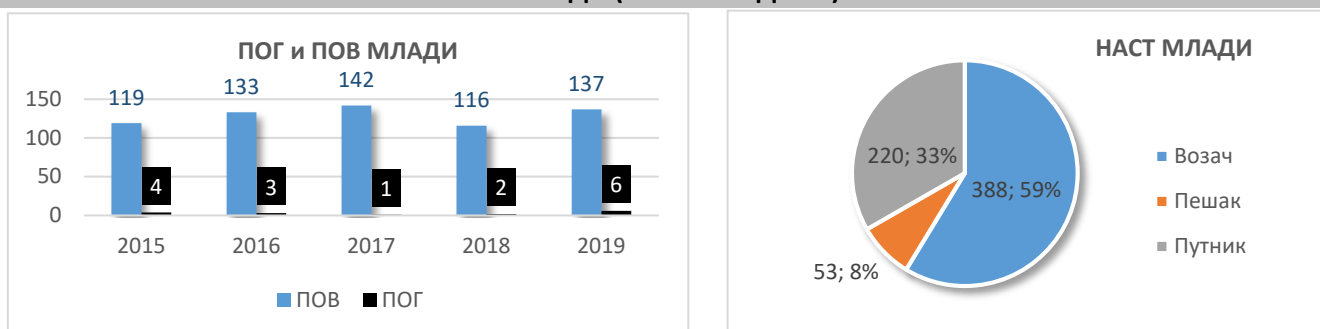
## 10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА, ПЕРИОД 2015-2019. ГОДИНА

### ДЕЦА ( 0 – 14 ГОДИНА)



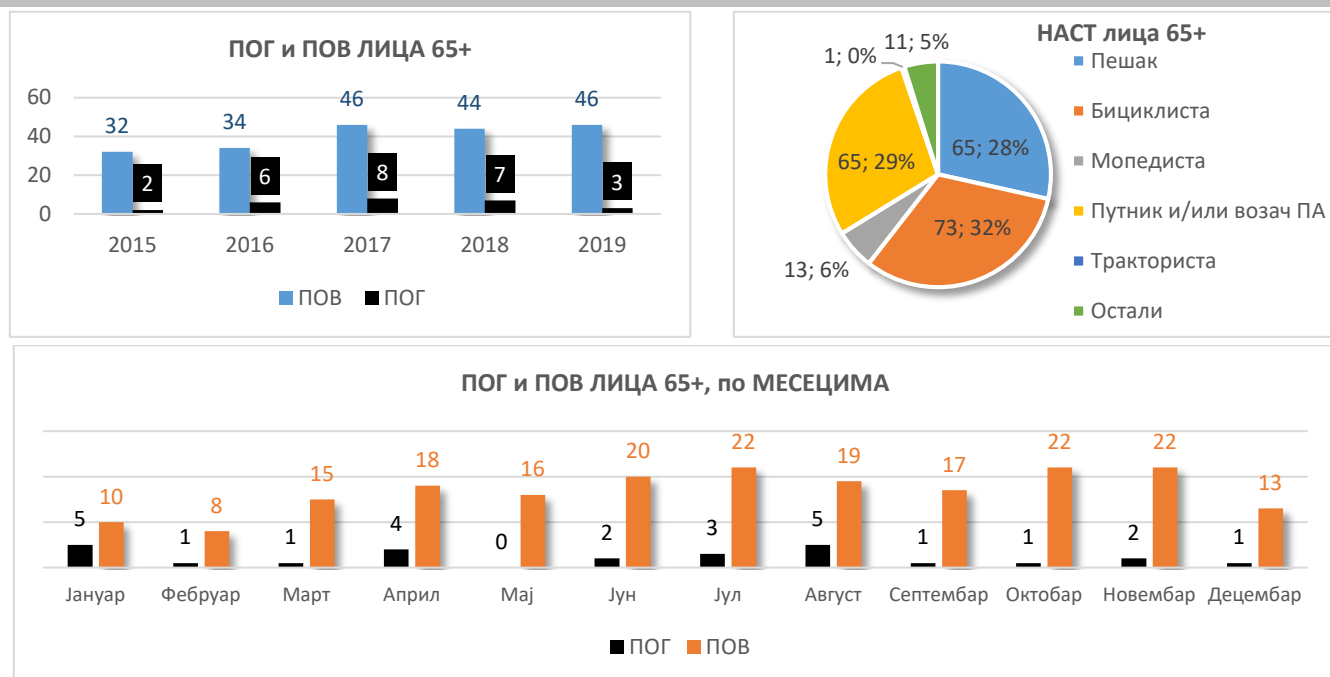
- Број повређене деце, у посматраном периоду, је 172, док је 2 погинуле деце.
- Деца путници чине 58%, деца пешаци 29%, а деца возачи 12% од укупног броја настрадале деце.
- Деца највише страдају у јуну.

### МЛАДИ ( 15 – 30 ГОДИНА)



- Укупан број погинулих младих лица је 16, што чини 21% укупно погинулих лица (у Србији чине 19% погинулих лица), док је број повређених младих 647, што чини 33% укупно повређених лица (у Србији чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству возача (59%).
- Млади највише страдају у августу.

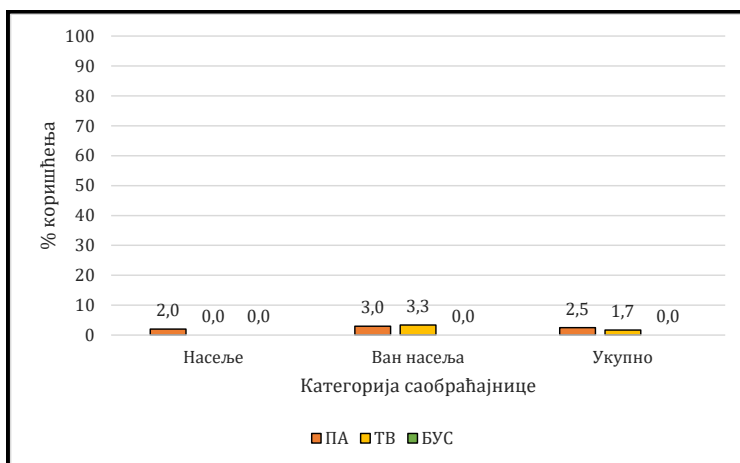
### ЛИЦА СТАРОСТИ 65+



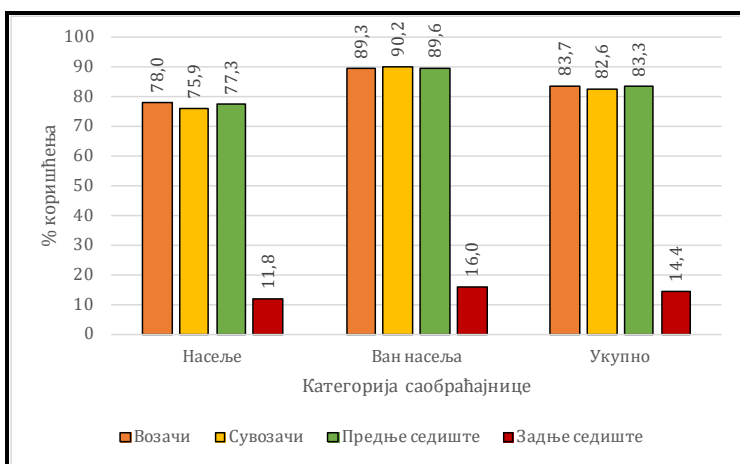
- Број **погинулих старијих лица је 26**, што чини **34%** укупно погинулих лица (у Србији чине 28% погинулих лица), док је број **повређених старијих лица 202**, што чини **10%** укупно повређених лица (у Србији чине 11% повређених лица).
- Старија лица у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **бициклисте** (32%).
- Старији највише страдају у **јулу**.

## 11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2019. ГОДИНУ ЗА ГРАД ШАБАЦ

Истраживањем индикатора безбедности саобраћаја у граду Шабац, уочено је коришћење мобилних телефона код свих категорија учесника у саобраћају, изузев код возача аутобуса. Просечно, највећа стопа коришћења мобилних телефона уочава се код возача путничких аутомобила (2,5%). Возачи путничких аутомобила чешће користе мобилне телефоне током вожње ван насеља и то њих 3,0%. Такође, возачи теретних возила чешће користе мобилни телефон ван насеља (3,3%), Дијаграм бр. 11.1.

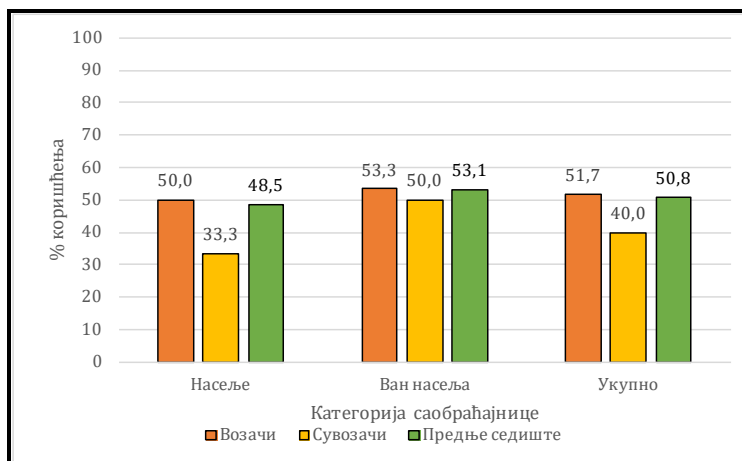


Дијаграм бр. 11.1. Употреба мобилних телефона возача према категорији возила у граду Шабац



Дијаграм бр. 11.2. Употреба појаса у путничким аутомобилима и доставним возилима до 3,5t у граду Шабац

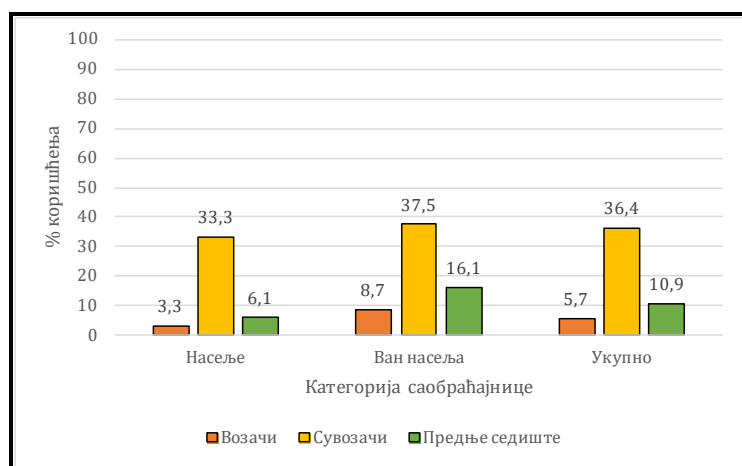
Коришћење сигурносног појаса у граду Шабац слично је код возача и сувозача. Код возача, ове вредности износе 78,0% у насељу до 89,3% ван насеља. Слично је и код сувозача, већа употреба сигурносног појаса бележи се ван насеља (90,2%), а мања у насељу (75,9%). Генерално, забележена је мања употреба сигурносног појаса на задњем седишту и износи 14,4%. Сличан ниво употребе сигурносног појаса на задњем седишту уочен је и у насељу (11,8%) и ван насеља (16,0%), Дијаграм бр. 11.2.



Дијаграм бр. 11.3. Употреба појаса у возилима преко 3,5t у граду Шабац

Употреба сигурносног појаса у теретним возилима у граду Шабац износи 51,7% код возача и 40,0% код сувозача. Већи проценат употребе сигурносног појаса код возача теретних возила забележен је ван насеља (53,3%) као и код сувозача (50,0%). Са друге стране, мањи ниво употребе сигурносног појаса уочен је код возача теретних возила у насељу (50,0%), односно, код сувозача (33,3%), Дијаграм бр. 11.3.

Употреба сигурносног појаса у аутобусима у граду Шабац значајно се разликује код возача и сувозача. Код возача аутобуса овај проценат се креће од 3,3% у насељу до 8,7% ван насеља, а просечно износи 5,7%. Са друге стране, код сувозача аутобуса просечна употреба сигурносног појаса износи 36,4% (37,5% ван насеља и 33,3% у насељу), Дијаграм бр. 11.4.

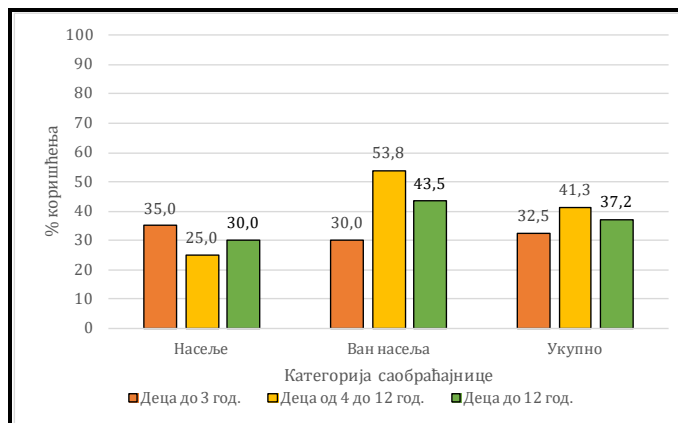


Дијаграм бр. 11.4. Употреба сигурносног појаса у аутобусима у граду Шабац

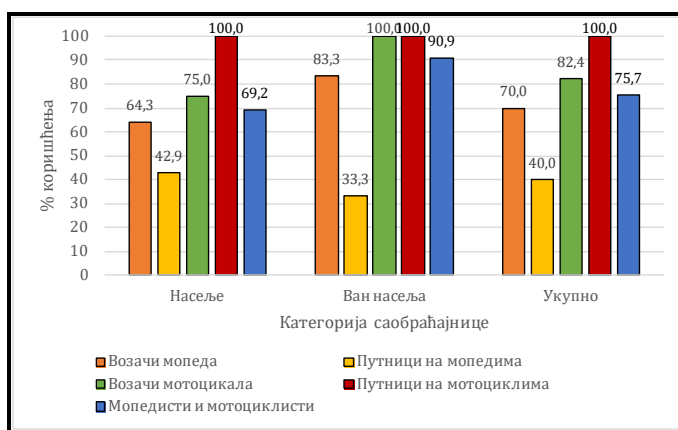
Употреба заштитних система за децу у граду Шабац износи 37,2%. Код деце до 3 године, употреба заштитних система за децу износи 32,5%, а код старије деце од 4 до 12 година 41,3%. Употреба заштитних система за децу до 3 године је већа у насељу (35,0%) у односу на употребу ван насеља (30,0%). Са друге стране, употреба заштитних система за децу од 4 до 12 година је 25,0% у насељу, а 53,8% ван насеља, Дијаграм бр. 11.5.

Употреба заштитних кацига у граду Шабац код свих двоточкаша износи 75,7%. Сви возачи мотоцикала и путници на мотоциклима су користили заштитну кацигу ван насеља. Са друге стране, возачи мопеда и путници на мопедима знатно мање су користили заштитне кациге. Нарочито треба нагласити употребу

заштитних кацига у насељу код возача mopеда (28,6%) и код путника на mopедима у насељу (42,9%) и ван насеља (33,3%), Дијаграм бр. 11.6.

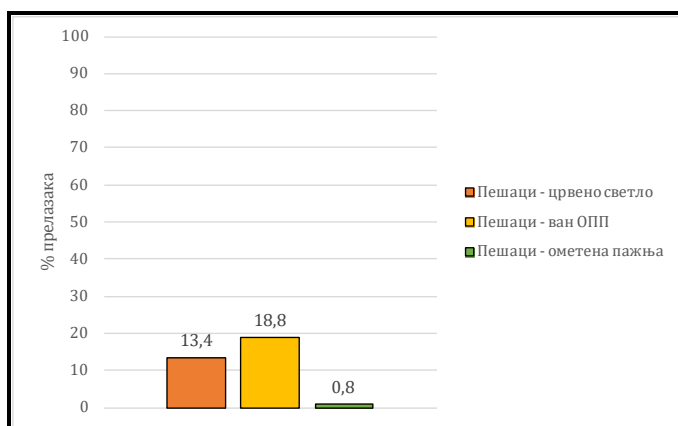


Дијаграм бр. 11.5. Употреба заштитних система за децу у граду Шабац



Дијаграм бр. 11.6. Употреба заштитних кацига у граду Шабац

Истраживања понашања пешака на подручју града Шабац показала су да 13,4% пешака прелази улицу када им је прелазак забрањен црвеним светлом. Нешто већи проценат пешака у посматраној граду прелази улицу ван обележеног пешачког прелаза, њих 18,8%. Такође, 0,8% пешака имало је ометену пажњу приликом преласка улице услед коришћења телекомуникационих уређаја, Дијаграм бр. 11.7.



Дијаграм бр. 11.7. Понашање пешака у граду Шабац



Основни циљеви безбедности саобраћаја града Шапца у складу са националном Стратегијом безбедности саобраћаја на путевима Републике Србије, за период од 2015. до 2020. године

		ПОГ	ТПП	ПОГ ДЕЦА	ТПП ДЕЦА
РЕПЕРНО СТАЊЕ	2011. год.	19	88	0	6
ТРЕНУТНО СТАЊЕ	2019. год.	18	77	0	4
ЦИЉ	2020. год.	max 9	max 44	0	max 3

Најважније чињенице о стању безбедности саобраћаја на територији града Шапца, у периоду од 2015. до 2019. године

- Догодило се **укупно 2713 саобраћајних незгода**, од којих је **1451 саобраћајних незгода са настрадалим лицима**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 77 лица**, док је теже и лакше **повређено 1953 лица**.
- Није успостављен опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- **Погинуло је 23 пешака**, што чини **30%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуло је 16 бициклиста**, што чини **21%** укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуло је 8 возача и путника на мотоциклима и мопедима**, што чини **10%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуло је 28 возача и путника у ПА**, што чини **36%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника био трактор**, погинуло је **1 лице**, што чини **1%** од укупног броја **погинулих лица**.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника било теретно возило**, погинуло је **13 лица**, што чини **17%** од укупног броја **погинулих лица**.
- У посматраном периоду **повређено је 172-оро деце**, док је **2 погинуле деце** у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству **путника (58%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 16 младих**. **Млади чине 21%** од укупног броја **погинулих лица** у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача (59%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 26 лица старости 65 и више година**, што чини **34%** од укупног броја **погинулих лица**. Старија лица у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **бициклисте (32%)**.
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са најмање два возила – скретање или прелазак“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у **јуну**.

### Најзначајнији носиоци активности у безбедности саобраћаја у локалној самоуправи

- **Тело за координацију послова безбедности саобраћаја на локалном нивоу** (Савет, Комисија, и сл.). Координира пословима осталих субјеката у овој области и управља безбедношћу саобраћаја на територији локалне самоуправе.
- **Образовно-васпитне установе** (предшколске установе, основне и средње школе). Представљају један од најзначајнијих субјеката који доприноси унапређењу знања, ставова, вештина и понашања учесника у саобраћају.
- **Саобраћајна полиција**. Има значајну функцију у безбедности саобраћаја, пре свега као орган који врши непосредан надзор и принуду према учесницима у саобраћају, и који евидентира податке о саобраћајним незгодама.
- **Управљач пута на локалном нивоу**. Одговоран за безбедно и несметано одвијање саобраћаја на путевима којима управља.
- **Орган надлежан за послове саобраћаја на локалном нивоу**. Надлежан за техничко регулисање саобраћаја.
- **Здравствене установе**. Учествују у сталном праћењу здравственог стања возача, врше збрињавање и лечење повређених у саобраћајним незгодама.
- **Медији**. Имају важну улогу у промени свести и понашања учесника у саобраћају и у креирању јавног мњења.
- **Ауто школе**. Одговорне за квалитетну обуку нових возача за безбедно и правилно учешће у саобраћају,
- **Технички прегледи возила**. Одговорни за квалитет контроле техничке исправности возила.
- **и др.**